

אברהם גרין

טובה ואברהם היו חרדים כל העת לגורל בתם שיינדל ובנה יעקב, נכדם הבכור, ועשו כל מאמץ להעלותם ארצה. בשנת 1941 כבר עברו שיינדל ומשפחתם לגור בווארשה, ברחוב נובולפיקה 34, ולמרות שהיו היחידים ממשפחתם שנשארו בפולין, ומלחמת-העולם כבר היתה בעיצומה, סירבו לעלות לישראל.

בניו של אברהם, בנימין וישראל, הגישו בקשה לסוכנות להעלות את אחותם עוד בשנת 1941, אך כל תשובה לא התקבלה.

בשנת 1943 הגישו טובה ואברהם בקשה לממשלת פלשתינה "רשות להביא לפלשתינה (א"י) אדם התלוי בו, בתור עולה". על הבקשה חתם אברהם גרין וציון שהכנסתו השנתית הינה 216 לא"י.

עוד באותו החודש – 24.1.43 – התקבלה תשובת הסוכנות היהודית, מחלקת העלייה, כי "שלחנו הוראה למשרד הארץ-ישראלי בווארשה בדבר מתן רישיון עלייה לא"י לחתנך תנחום פורשצ'ין-כהן ומשפחתו.

השמחה הייתה גדולה, אך באותה עת כבר גורשו תושבי ווארשה והסביבה לאושוויץ וגורלם נגזר למוות.

בכל העת הזו אסף אברהם, במשרדו אשר בלשכת המס בהסתדרות, את כל העיתונים שבהם פירוט פעולת הגרמנים בפולין, ובמיוחד בווארשה והסביבה, ומדי יום מיין ואסף כל עיתון ובו ידיעה על גורל יהודי ווארשה, פלונסק והסביבה. חודשים ספורים לאחר קבלת אישור עלייתם של שיינדל ומשפחתה הגיעה אל אברהם וטובה הידיעה כי יקריהם ניספו עם אלפים אחרים שגורשו ברכבות למחנות הריכוז (5.1943).

יגונו וזעמו של אברהם לא ידע מנוח. בכתב-יד בהיר וברור כתב את החוברת "יקוב הדין את ההר" ועוד באותה שנה – 1943 – החל בהפצתה ברחבי תל-אביב במחיר של 1 שילינג א"י האחת.

ההתנכלויות האישיות אליו היו מיידיות ופגעו בגאוותו והוסיפו מלח על פצעיו. ההתנכלויות אליו תכפו ובשנת 1944 קראה חסידות גור להטיל עליו חרם. אברהם קרא ל"דין תורה" בפני הרבנות הראשית, אך זו הצטרפה אל חסידות גור ותמכה בחרם בגין הדברים שכתב. בינואר 1944 תקפו שלושה מחסידי גור את אברהם בעת שנכנס לבית-הכנסת של מושב-זקנים ברחוב העבודה 9 בתל-אביב. השלושה חירפו וגידפו אותו וטענו שהינו "אפיקורוס" ו"פושע ישראל" ואיימו להורגו. למחרת שוב תקפו אותו במקל והיכוהו באגרופים בחזהו עד כי נפל ארצה. למחרת עלה חומו והוא נשכב חולה בביתו ויותר לא קם ממיטתו.

באפריל 1944 הגיש אברהם קובלנה בנדון לבית-משפט השלום בתל-אביב. למרות שהמשיך לעבוד בהסתדרות כמקודם, תש כוחו ובדיוק שנה אחרי הגשת הקובלנה, ב-18.4.45, נפטר אברהם ביגון רב, מנודה מהרבנות הראשית וחסידות גור, אך נאמן לדרכו ולדבקו בציונות ובארץ-ישראל. בבית-הכנסת ברחוב יבנה ספדו לאברהם מנהיגי ה"מזרחי", ביניהם י.דובקין, ובשם הסתדרות "המזרחי" ד"ר בן-ציון גינזברגר. ליד קברו אמר פרידמן-לבוב "אל מלא רחמים" וישראל, ובנימין אמרו "קדיש". אחיו דוד לא השתתף, ואף מודעת-אבל לא נשלחה למערכות העיתונים. אברהם נקבר בנחלת-יצחק, בצמוד לרבקה אחותו.

ב-1952 נפטרה טובה אשתו ונקברה לצידו. בן שישים-ושבע היה בפטירתו. הבכור באחים נפטר הצעיר ביותר מכל אחיו.

עיתון "דבר" פרסם כתבה לזכרו ביום קבורתו.

ביומניו של דוד בן-גוריון לא נזכר דבר מותו של האח הבכור במילה.

החבורת הודפסה בדפוס "דבר" בהוצאת "הדת והלאומיות".
תמצית מסקנתו (ע' 15):

"האם דמי אחינו, אלה שנהרגו, שנשחטו ושנקברו חיים בפולין, אינם צועקים אלינו מן האדמה, שמתנגדי הציונות ובניין הארץ אלה היו הגורמים הראשיים באסונם ובמותם, בעוד שלא לפים ולרבבות מהם אפשר היה להעלות ארצה ולבנותה ולהיבנות ממנה?"

"אנחנו ניצלנו באופן נסי מהסכנה שהייתה צפויה לנו בעוד שהמיפלגות האחרות ("אגודת ישראל" – חגי) שמנעו את אחינו מלעלות ארצה, והפורצים בחומת אחדותנו, והגורמים בגאווה ובזז על דברי המדרש הנזכר, גרמו לתוצאות מרות וקשות לעמנו".

"מייסדי "אגודת ישראל", האוסרת לנו לעלות ולבנות את ארצנו למדינה לאומית לעמנו וגרמו בזה להשמדת כשלושה מיליונים יהודים תמימים באירופא ששמעו בקולם ונשארו בארצות גלותם בעטיה של "אגודת ישראל" והעומדים בראשה, ומדברים בשבחה ובשמה? החטא הבלתי יכופר של "אגודת ישראל" ושאר מתנגדי הרעיון הציוני שהמיטו את השואה הגדולה על אחינו בפולין".

* שני נכדיהם של אברהם וטובה – יעקב, בן לשיינדל בפולין, ובוועז – בן לעדה וישראלית גרין בנען – נולדו ב-1937 והיו ניניו בכוריו של אביגדור גרין.

* ליענק'לה דאג כל הזמן וחיפש כל דרך להביאם לישראל ולמלטם מציפורני הגרמנים, ועם בוועז שמח שמחה גדולה, בישראל בימיו הראשונים של התינוק הרך כבר הגיעו לנען דוד ואביו אביגדור לחזות בנין – נצר למשפחת גרין מפלונסק, דור חמישי לשרשרת הדורות בישראל. השמחה הייתה גדולה והגאווה ניכרה בכל. ישראלית ואריה היו שני הקיבוצניקים המגשימים במשפחת בן-גוריון והקשרים עם הסניף בנען נשמרו עד פטירתו של ישראלית בשנת 1966, והוא בן חמישים ושש שנים בלבד. עדה אישתו נפטרה בשנת 1987.